

Canllawiau Etholiad 2024

Ymgyrchoedd Etholiadol ar gyfer:

Etholiadau Llywodraeth Leol yn Lloegr

Etholiadau Awdurdod Llundain Fwyaf

Etholiadau Comisiynwyr Heddlu a Throseddu yng Nghymru a Lloegr

Diwrnod Pleidleisio: 2 Mai 2024

1.	Cyfnod yr Etholiad	3
1.1	Cyfnod yr Etholiad a pha bryd y daw Canllawiau'r Etholiad a'r Atodiad ("y Canllawiau") i rym	3
1.2	Yr Etholiadau	3
1.3	Y Canllawiau	4
1.4	I bwy mae'r Canllawiau yn berthnasol.....	5
2.	Crynodeb o'r materion a'r atgyfeirio gorfodol.....	6
2.1	Yn ystod Cyfnod yr Etholiad:	6
2.2	Diwrnod pleidleisio (tan 2200).....	7
3.	Didueddrwydd Dyladwy.....	7
3.1	Sylw i Bleidiau ac Ymgeiswyr	7
3.2	Didueddrwydd mewn Rhaglenni a Chynnwys Ar-lein.....	8
3.3	Sylw i faterion gwleidyddol eraill a chyrrff etholedig eraill yn ystod Cyfnod yr Etholiad.....	9
3.4	Trefn y Pleidiau.....	9
3.5	Eitemau lle nad oes angen, o bosib, cyfraniadau wrth bleidiau neu ymgeiswyr eraill.....	9
4.	Tegwch i Ymgeiswyr – Cod Ymarfer.....	10
4.1	Adroddiadau a dadleuon mewn Ardaloedd Etholiadol penodol (e.e. Wardiau neu Ardaloedd yr Heddlu).....	10
4.2	Defnyddio Ymgeiswyr mewn pecynnau sy'n ymwneud â materion, dadleuon ehangach a rhaglenni ffonio-i-mewn.....	11
5.	Ar-lein, Cyfryngau Cymdeithasol a Chyfraniadau'r Gynulleidfa	12
5.1	Twyll-wybodaeth	12
5.2	Defnyddio Cyfryngau Cymdeithasol.....	12
5.3	Cyfraniadau'r gynulleidfa	12
5.4	Vox Pops	13
5.5	Rhaglenni Cynulleidfaol.....	13
5.6	Deunydd wrth bleidiau neu ymgeiswyr	14
6.	Polau piniwn a dulliau eraill o gasglu barn.....	14
6.1	Gohebu ar Bolau Piniwn.....	14
6.2	Comisiynu Polau Piniwn.....	16
6.3	Pleidleisio SMS/Ar-lein	16

7.	Cyfweliadau Arweinwyr y Pleidiau.....	16
8.	Diwrnod Pleidleisio	16
9.	Cwynion	17
	Atodiad – Canllawiau ar Roi Sylw i Bleidiau ac Ymgeiswyr	18
	A1.1 Cyflwyniad	18
	A1.2 OFCOM.....	19
A2	Llywodraeth Leol yn Lloegr (tu allan i Lundain).....	20
	A2.1 Sylw	20
	A2.2 Pleidiau mwy.....	20
	A2.3 Pleidiau llai.....	20
	A2.4 Ymgeiswyr annibynnol	20
	A2.5 Cyd-destun y gefnogaeth etholiadol yn Lloegr (tu allan i Lundain).	21
A3	Awdurdod Llundain Fwyaf.....	21
	A3.1 Sylw	21
	A3.2 Pleidiau Mwy yn Llundain.....	21
	A3.3 Pleidiau Llai yn Llundain	22
	A3.4 Ymgeiswyr Annibynnol.....	22
	A3.5 Cyd-destun y gefnogaeth Etholiadol yn Awdurdod Llundain Fwyaf.	23
A4	Comisiynwyr Heddlu a Throseddu (Cymru gyfan a rhannau o Loegr)23	
	A4.1 Sylw	23
	A4.2 Pleidiau ac Ymgeiswyr.....	23
	A4.3 Cyd-destun y gefnogaeth Etholiadol yn etholiadau Comisiynwyr Heddlu a Throseddu yng Nghymru a Lloegr	25

1. Cyfnod yr Etholiad

1.1 Cyfnod yr Etholiad a pha bryd y daw Canllawiau'r Etholiad a'r Atodiad ("y Canllawiau") i rym

Ar gyfer yr etholiadau sy'n cael eu cynnal ar 2il Mai 2024, nid yw cyfnodau'r etholiadau i gyd yn dechrau ar yr un diwrnod. Mae'r canllawiau hyn yn weithredol o ddiwrnod cyntaf y cyfnod etholiadol cynharaf ar gyfer allbwn y DU-gyfan, sef

Dydd Mawrth 19 Mawrth am 00.01

ond lle gall y gwahaniaeth yng nghyfnodau'r etholiadau fod yn berthnasol yn benodol, mae cyngor manwl ar gael wrth y Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth. Mewn unrhyw achos, yn enwedig mewn rhai etholiadau, fel y rhai am Feiri, mae'r ymgyrchu yn debygol o ddechrau ymhell cyn y cyfnodau etholiadol ffurfiol, a dylai cynhyrchwyr cynnwys fod yn sensitif o'r angen i roi gofal arbennig yn arwain at Gyfnod yr Etholiad. Unwaith eto, mae cyngor ar gael wrth y Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth.

Ar gyfer etholiadau Awdurdod Llundain Fwyaf, mae cyfnod yr etholiad yn dechrau 30 diwrnod gwaith cyn y diwrnod pleidleisio, sef:

Dydd Mawrth 19 Mawrth am 00.01

Ar gyfer etholiadau lleol yn Lloegr (tu allan i Lundain) ac etholiadau Comisiynwyr Heddlu a Throsedd yng Nghymru a Lloegr, mae'r cyfnod etholiadol ffurfiol yn dechrau 25 diwrnod gwaith cyn y diwrnod pleidleisio, sef:

Cymru a Lloegr (tu allan i Lundain): Dydd Mawrth 26 Mawrth am 00.01

Nid oes unrhyw wahaniaeth ffurfiol yn ystod cyfnod yr etholiad rhwng y dyddiau cyn ac ar ôl i'r enwebiadau gau. Daw'r cyfnod enwebu i ben ar

27 Mawrth yn Llundain
5 Ebrill yng Nghymru a Lloegr (tu allan i Lundain)

Mae'r Canllawiau dal yn weithredol nes i'r gorsafoedd pleidleisio gau am 22.00 ar y diwrnod pleidleisio.

1.2 Yr Etholiadau

Lloegr, drwy system "Cyntaf i'r Felin":
31 o Gynghorau Bwrdeistrefol Metropolitaidd
18 o Gynghorau Unedol
58 o Gynghorau Dosbarth
Etholiadau Meiri y tu allan i Lundain
9 o Feiri Awdurdodau Cyfun
1 Maer Awdurdod Unigol

Awdurdod Llundain Fwyaf:

Etholiad y Maer (system cyntaf i'r felin)

Etholiad Cynulliad Llundain (y system Aelodau Ychwanegol, sy'n ethol 14 o aelodau etholaethol ac 11 aelod Llundain-gyfan, sef cyfanswm o 25 o seddi.)

Etholiadau Comisiynwyr Heddlu a Throseddu (system cyntaf i'r felin)

Lloegr ac eithrio Llundain, Manceinion, Gorllewin Swydd Efrog, Efrog a Gogledd Swydd Efrog, De Swydd Efrog* lle bydd y maer yn cyflawni swyddogaethau PCC.

29 o Gomisiynwyr Heddlu a Throseddu

4 o Gomisiynwyr Heddlu, Tân a Throseddu

*yn amodol ar gadarnhad

Ym mhob un o 4 ardal yr heddlu yng Nghymru

Nid oes etholiadau ar y gweill yn yr Alban na Gogledd Iwerddon.

Am wybodaeth bellach, cyfeiriwch at yr Atodiadau

1.3 Y Canllawiau

Gohebu ar ymgyrchoedd etholiadol yw'r maes darlledu lle craffir ar ymrwymiad y BBC tuag at ddiueddrwydd dyladwy fwyaf manwl.

Bwriad y Canllawiau hyn yw cynnig fframwaith i newyddiadurwyr er mwyn:

- gallu gweithredu mewn amgylchedd mor rhydd a chreadigol â phosib,
- cyflwyno adroddiadau diduedd ac annibynnol i gynulleidfaoedd o'r ymgyrch, gan roi sylw teg a chraffu trylwyr o bolisiâu ac ymgyrchoedd yr holl bleidiau.

Mae rheidrwydd cyfreithiol ar y BBC hefyd i fabwysiadu Cod Ymarfer mewn perthynas â "chyfranogiad ymgeiswyr mewn etholiad seneddol neu lywodraeth leol mewn eitemau am yr etholaeth neu'r ardal etholiadol dan sylw sydd wedi'u cynnwys mewn gwasanaethau perthnasol yn ystod cyfnod yr etholiad". Cyflawnir y rhwymedigaeth hon gan Adran 4 o'r Canllawiau hyn.

Mae'n ofynnol i'r BBC hefyd, o dan delerau ei Siarter a'i Gytundeb, sicrhau yr ymdrinnir â materion gwleidyddol gyda chywirdeb dyladwy a didueddrwydd dyladwy. Mae'r Canllawiau Etholiadol hyn yn cyd-fynd â'r Canllawiau Golygyddol (Pennod 4, "Didueddrwydd" a Phennod 10, "Gwleidyddiaeth, Polisi Cyhoeddus a Phleidleisio").

Dylent, yn benodol, gael eu darllen ar y cyd â'r canllawiau "Etholiadau a Refferenda'r DU" ym Mhennod 10 (10.3.13 – 10.3.17). Mae'n cynnwys y canlynol:

10.3.15 *Dylai'r BBC wneud penderfyniadau golygyddol ynghylch y sylw sy'n cael ei roi i ymgyrchoedd, a gallu eu hamddiffyn, ar y sail eu bod yn rhesymol ac wedi'u*

gwneud yn ofalus, gyda didueddrwydd dyladwy. Mae'n bwysig bod barn am yr hyn yw newyddion yn parhau'n sail i benderfyniadau golygyddol mewn rhaglenni seiliedig ar newyddion a bod y farn honno ar amser etholiad yn cael ei ffurfio o fewn fframwaith o drafodaeth ddemocrataidd. Dylai'r fframwaith hwnnw sicrhau bod pwys dyladwy yn cael ei roi ar gyfleu, archwilio a herio safbwyntiau a pholisïau'r holl bleidiau perthnasol. Mewn darllediadau ar gyfer y DU gyfan, rhaid ystyried ac adlewyrchu'r gwahanol strwythurau gwleidyddol ym mhedair gwlad y Deyrnas Unedig.

10.3.16 Bydd y ffordd o sicrhau didueddrwydd dyladwy rhwng pleidiau yn amrywio, yn ôl y fformat, yr allbwn a'r llwyfan. Bydd penderfynu'r priod lefelau o sylw i wahanol bleidiau gwleidyddol, sydd â lefelau amrywiol o gefnogaeth wleidyddol, yn galw'n bennaf am farn olygyddol dda a diduedd, yn hytrach na defnyddio fformiwlâu mathemategol. Ond rhaid i gynhyrchwyr cynnwys gymryd cyfrifoldeb am sicrhau didueddrwydd dyladwy yn eu hallbwn eu hunain heb ddibynnu o reidrwydd ar gynnwys neu wasanaethau eraill y BBC.

Mae'r Canllawiau ar gael yn gyhoeddus a gall y BBC ddisgwyl bod yn atebol am eu gweithredu yn ystod yr ymgyrch.

Mae allbwn y BBC yn ystod cyfnod yr etholiad hefyd yn amodol ar Adrannau 5 a 6 o God Ofcom (ac eithrio adrannau 6.8 – 6.12) a'r Canllawiau cysylltiedig sy'n gyson â chadw at y Canllawiau hyn.

https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0027/279513/Election-Note-to-Broadcasters-2024.pdf

<https://www.ofcom.org.uk/tv-radio-and-on-demand/broadcast-codes/broadcast-code/section-five-due-impartiality-accuracy>

<https://www.ofcom.org.uk/tv-radio-and-on-demand/broadcast-codes/broadcast-code/section-six-elections-referendums>

1.4 I bwy mae'r Canllawiau yn berthnasol

Cyfrifoldeb pob golygydd yw sicrhau bod eu cynhyrchwyr cynnwys yn ymwybodol o sut mae'r Canllawiau yn berthnasol i'w hallbwn.

Mae'n rhaid i unrhyw raglen sydd ddim fel arfer yn ymdrin â phynciau gwleidyddol neu'n gwahodd gwleidyddion i gymryd rhan, ymgynghori â'r Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth ymlaen llaw cyn gwahodd gwleidydd, ymgeisydd neu unrhyw un sydd wedi cymryd safbwynt gwleidyddol amlwg i gymryd rhan yn eu hallbwn, neu cyn derbyn cais i gymryd rhan. Mae hyn yn berthnasol os yw'r cyfraniad arfaethedig yn 'wleidyddol' neu beidio.

Mae'r Atodiadau yn nodi gwybodaeth sy'n benodol i bob etholiad.

Dylai pob rhaglen, cyfres, gwefan, podlediad neu sianel ystyried lleoliad y gynulleidfa arfaethedig wrth roi'r Canllawiau hyn ar waith.

Mae'r Canllawiau hyn yn gymwys i unrhyw gynnwys ar gyfer cynulleidfaoedd yn y DU, sy'n ymdrin ag unrhyw agwedd ar yr etholiadau lleol yn Lloegr ac etholiad

Comisiynwyr Heddlu a Throseddu yng Nghymru a Lloegr yn ystod dyddiadau Cyfnodau'r Etholiad.

2. Crynodeb o'r materion a'r atgyfeirio gorfodol

2.1 Yn ystod Cyfnod yr Etholiad:

- Lle na fyddai cynnwys fel arfer yn cynnwys materion gwleidyddol, barn wleidyddol neu wleidyddion (er enghraifft, chwaraeon, sioeau cwis/panel, adloniant ffeithiol) rhaid i gynhyrchwyr cynnwys ymgynghori â'r Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth ymlaen llaw cyn gwahodd gwleidydd (neu unrhyw un sydd wedi cymryd safbwynt gwleidyddol amlwg) i gymryd rhan yn eu hallbwn, neu cyn derbyn cais i gymryd rhan. Mae hyn yn berthnasol os yw eu cyfraniad arfaethedig yn 'wleidyddol' neu beidio.*
- Dylai pob cais am gyfweliadau neu fwriad i bortreadu arweinwyr pleidiau'r DU gael eu cyfeirio at y Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth cyn gofyn i'r pleidiau. Yn y cenhedloedd, dylai ceisiadau am arweinwyr y pleidiau hefyd gael eu cyfeirio at Benaethiaid Newyddion priodol y cenhedloedd. Dylai ceisiadau am gyfweliadau o'r fath gael eu cyfeirio hefyd cyn cael eu derbyn.
- Mae'n rhaid i unrhyw fwriad i ddefnyddio cyfraniad gan ymgeisydd heb roi cyfle i unrhyw blaid neu ymgeisydd arall wneud sylwadau nac ymateb gael eu cyfeirio at uwch ffigwr golygyddol a'r Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth. (gweler cyd-destun 3.5).
- Ni fydd y BBC yn comisiynu polau piniwn o fwriadau pleidleisio i'w cyhoeddi yn ystod yr ymgyrch.
- Mae'n rhaid i unrhyw fwriad i gomisiynu pŵl piniwn ar wleidyddiaeth neu unrhyw fater arall o bolisi cyhoeddus ar gyfer unrhyw un o wasanaethau'r BBC gael ei gyfeirio at y Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth.*
- Ni fydd unrhyw bleidleisiau (ar-lein, SMS / testun na chyfryngau cymdeithasol) sy'n ceisio mesur cefnogaeth i blaid, ymgeisydd neu fater polisi gwleidyddol y pleidiau.
- Rhaid trafod unrhyw fwriad i gynnal pleidlais (ar-lein, testun neu gyfryngau cymdeithasol) ar unrhyw fater gwleidyddol a allai effeithio ar unrhyw un o'r etholiadau gyda'r Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth, yn ogystal â'i gyfeirio at uwch ffigwr golygyddol yn yr adran berthnasol ac ITACU.
- Ni fydd y BBC yn darlledu nac yn cyhoeddi niferoedd e-byst, negeseuon testun na deunydd cyfathrebu eraill a dderbynnir ar y naill ochr i unrhyw fater sy'n gysylltiedig â'r ymgyrch.

* mae atgyfeiriad hefyd yn hanfodol y tu allan i gyfnodau etholiadol.

2.2 Diwrnod pleidleisio (tan 2200)

Ni ddylid cyhoeddi unrhyw bôl piniwn ar unrhyw fater sy'n berthnasol i'r etholiad.

Ni fydd unrhyw faterion sy'n uniongyrchol berthnasol i'r ymgyrchoedd etholiadol yn cael sylw ar unrhyw un o wasanaethau neu gyfryngau cymdeithasol y BBC rhwng 06.00 – 22.00 (dylai unrhyw sylw o'r fath cyn 06.00 gael ei gyfeirio at y Prif Gyngorydd, Gwleidyddiaeth).

Cyn i'r pleidleisio gau, mae'n drosedd cyhoeddi unrhyw beth ynglŷn â'r ffordd y mae pobl wedi pleidleisio yn yr etholiad hwnnw, yn seiliedig ar wybodaeth gan/neu a gymerwyd gan bleidleiswyr ar ôl iddynt fwrw eu pleidlais.

3. Didueddrwydd Dyladwy

3.1 Sylw i Bleidiau ac Ymgeiswyr

I gyflawni didueddrwydd dyladwy, mae'n rhaid i bob bwletin, rhaglen neu gyfres o raglenni, yn ogystal â gwasanaethau ar-lein a rhyngweithiol, wrth roi sylw i'r etholiadau, sicrhau bod y pleidiau (a lle bo'n berthnasol, ymgeiswyr annibynnol) yn cael sylw cymesur dros gyfnod priodol o amser.

Dylai pennu lefelau priodol y sylw ystyried lefelau cefnogaeth etholiadol flaenorol a chyfredol (gweler yr Atodiad) a Chrynodeb Ofcom, a gyhoeddwyd ar 28 Chwefror 2024).

https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0029/279056/Election-Digest-2024.pdf

Cefnogaeth etholiadol mewn etholiadau cyfatebol blaenorol (gweler yr Atodiad) yw'r man cychwyn ar gyfer gwneud y penderfyniadau hyn. Serch hynny, dylid ystyried ffactorau eraill lle bo'n briodol, gan gynnwys tystiolaeth o'r newid yn lefelau'r gefnogaeth mewn etholiadau diweddar eraill, newid mewn amgylchiadau gwleidyddol (e.e. pleidiau newydd neu raniadau o fewn pleidiau) yn ogystal â thystiolaeth arall o gefnogaeth gyfredol. Gall nifer yr ymgeiswyr sy'n sefyll ar ran plaid hefyd fod yn ffactor (gweler A2.3 ac A3.3).

Sylwch: O ran y diffiniad o "ymgeiswyr" a hefyd mewn perthynas â "chadeirio gwag", cyhoeddodd Ofcom ganllawiau wedi'u diweddarau ar 4 Mawrth 2024:

https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0027/279513/Election-Note-to-Broadcasters-2024.pdf

3.2 Didueddrwydd mewn Rhaglenni a Chynnwys Ar-lein

Dylai rhaglenni a phodlediadau cylchgrawn newyddion dyddiol, fel arfer, sicrhau sylw cymesur a phriodol yn ystod pob wythnos o'r ymgyrch.

Mae hynny'n golygu bod pob cyfres (e.e. sioe *'drive time'* ar radio) yn gyfrifol am gyflawni ei didueddrwydd ei hun o fewn yr wythnos ac ni all ddibynnu ar wasanaethau eraill ar wahanol adegau o'r dydd (e.e. sioe frecwest) i wneud hynny. Nid yw hynny'n atal rhaglenni, mewn amgylchiadau penodol, rhag cydweithio i drefnu sylw ar y cyd, a thrwy hynny gyflawni didueddrwydd dyladwy ar draws yr orsaf neu sianel. Ond mae angen cyfeirio at drefniant o'r fath yn glir.

Dylai cyfresi o raglenni osgoi penodau unigol rhag mynd allan o drefn yn sylweddol. Efallai y bydd diwrnodau pan mae'n anochel y bydd un blaid yn dominyddu'r agenda newyddion, e.e. pan fydd maniffestos pleidiau yn cael eu lansio, ond yn yr achos hwnnw rhaid bod yn ofalus i sicrhau bod sylw priodol yn cael ei roi i lansiadau maniffestos eraill, pleidiau neu ymgeiswyr ar y diwrnodau perthnasol a bod cyfeiriadau priodol yn ôl ac ymlaen.

Dylai rhaglenni neu bodlediadau wythnosol neu reolaidd, neu gyfresi sefydlog o fewn rhaglenni dyddiol, sy'n canolbwyntio ar un blaid neu'r llall, gyfeirio yn ôl ac ymlaen, er mwyn sicrhau ei bod yn glir i'r gynulleidfa bod didueddrwydd dyladwy yn cael ei ddatblygu dros amser. Yn yr enghreifftiau hyn, dylai didueddrwydd dyladwy gael ei gyflawni yn ystod yr ymgyrch.

Mae'r un canllawiau ar gyfer rhaglenni yn gymwys i gynnwys Golygyddol y BBC ar holl safleoedd bbc.co.uk. Bydd y rhain yn gymwys i gynnwys sain a fideo yn ogystal â chynnwys testun e.e. blogiau, podlediadau a lawrlwythiadau, yn ogystal ag unrhyw sianeli cyfryngau cymdeithasol sy'n gysylltiedig â'r BBC, gan gynnwys deunydd sy'n ymddangos ar safleoedd a weithredir gan drydydd partion (gweler adran 5 isod).

Yn ôl y Canllawiau Golygyddol (4.3.12) "*ni ddylem gymryd yn awtomatig fod cyfranwyr o sefydliadau eraill (fel ysgolheigion, newyddiadurwyr, ymchwilwyr a chynrychiolwyr elusennau a melinau trafod) yn ddiduedd. Dylid darparu gwybodaeth briodol am eu cysylltiadau, eu cyllid a'u safbwyntiau penodol i'r gynulleidfa, pan fo hynny'n berthnasol i'r cyd-destun*".

Yng nghyd-destun yr etholiadau hyn, bydd angen i gynhyrchwyr cynnwys gymryd pob cam rhesymol i sicrhau bod cyfranwyr yn cael eu disgrifio'n briodol (gan gynnwys gwirio os ydynt yn ymgeiswyr) a'u bod wedi ystyried, er enghraifft, sylwadau a wnaed ganddynt ar gyfryngau cymdeithasol, sut mae eu sefydliadau'n cael eu hariannu a natur yr ymchwil neu bôl piniwn a ddyfynnir. Wrth ohebu, yn benodol, o ran sylw'r wasg i'r ymgyrch, er enghraifft mewn adolygiadau papurau newydd neu wrth gynnwys newyddiadurwyr papurau newydd neu eraill fel cyfranwyr, dylent hefyd ystyried unrhyw safbwynt golygyddol goddrychol perthnasol.

Rhaid i unrhyw raglen neu gynnwys sy'n rhoi sylw i'r etholiad gyflawni didueddrwydd dyladwy yn gyffredinol ymhlith pleidiau yn ystod yr ymgyrch gyfan.

Dylai unrhyw un sydd ag amheuaeth ynglŷn â sut mae hyn yn berthnasol i'w cynnwys eu hunain gysylltu â'r Prif Gyngorydd, Gwleidyddiaeth, am gyngor.

3.3 Sylw i faterion gwleidyddol eraill a chyrrff etholedig eraill yn ystod Cyfnod yr Etholiad

Nid yw'r etholiadau yn cael eu cynnal mewn gwagle a bydd cyrrff etholedig eraill yn parhau â'u gweithgareddau arferol yn ystod yr ymgyrch. Mae angen i gynhyrchwyr cynnwys gydymffurfio â gofyniad cyffredinol cywirdeb dyladwy a didueddrwydd dyladwy, gan fod yn ymwybodol o ddylanwad posib unrhyw sylw gwleidyddol arall ar yr ymgyrch etholiadol.

Mae hyn yn berthnasol i'r holl ohebu Seneddol yn ystod yr ymgyrch: bydd rhywfaint o fusnes cynghorau hefyd yn parhau yn ystod cyfnod yr etholiad. Dylid parhau i roi sylw i'r rhain yn y ffordd arferol, er bod rhaid gohebu'n ofalus ar unrhyw faterion sy'n ymwneud â'r etholiad sy'n cael eu trafod mewn Senedd neu gynghorau, er mwyn cynnal didueddrwydd dyladwy.

Mae angen i bob cynhyrhydd cynnwys ystyried pa faterion sydd o fewn cylch gwaith y cyrrff gwahanol a sicrhau ei fod yn glir i'r gynulleidfa pan fydd y straeon yn berthnasol i bob etholiad. Dylent hefyd fod yn effro i wleidyddion pleidiau eraill, gan gynnwys gweinidogion, gweinidogion yr wrthblaid a llefarwyr eraill y pleidiau ac Aelodau Seneddol yn San Steffan, nad ydynt yn gysylltiedig yn uniongyrchol â'r etholiadau, yn ymyrryd mewn materion sy'n berthnasol i'r etholiadau a sicrhau bod didueddrwydd dyladwy yn cael ei gynnal. Gall rhai aelodau o gyrrff etholedig eraill hefyd fod yn ymgeiswyr yn yr etholiadau hyn; dylid cymryd gofal i sicrhau nad oes mantais annheg yn yr ymgyrch etholiadol yn deillio o'u rolau gwleidyddol eraill.

Lle ceir straeon newyddion eraill o bwys, mae angen gofal i sicrhau bod unrhyw elfen wleidyddol yn cael sylw cynhwysfawr, ond ei bod hefyd yn adlewyrchu'r ffaith ei bod yn gyfnod etholiadol. Bydd sut y cyflawnir hynny'n dibynnu ar amgylchiadau penodol pob achos. Er enghraifft, lle ceir straeon mawr y tu allan i'r gystadleuaeth o fewn y pleidiau, gall didueddrwydd dyladwy gael ei gyflawni drwy roi mwy o amser i'r gwleidyddion hynny sydd fwyaf cysylltiedig â'r stori, drwy adrodd datganiadau'n llawn, rhoi gwybodaeth ffeithiol i'r gynulleidfa, a lle bo'n briodol, adlewyrchu ar ddadleuon mewnol brwd oddi mewn i'r pleidiau.

3.4 Trefn y Pleidiau

Fel arfer, dylai'r drefn y mae pleidiau'n ymddangos mewn pecynnau neu'n cael eu cyflwyno mewn trafodaethau gael ei llywio gan yr elfen olygyddol. Serch hynny, dylai gwneuthurwyr rhaglenni gymryd gofal i sicrhau eu bod yn amrywio'r drefn hon, lle bo'n briodol, fel na fydd unrhyw batrwm sefydlog neu annheg yn dod i'r amlwg yn ystod yr ymgyrch. Weithiau, y ffordd orau o gael tegwch – er enghraifft – mewn dadleuon – yw drwy dynnu enw.

3.5 Eitemau lle nad oes angen, o bosib, cyfraniadau wrth bleidiau neu ymgeiswyr eraill

Mewn amgylchiadau eithriadol, gall sylwadau gan ymgeiswyr sefyll ar eu traed eu hunain, heb unrhyw gyfraniad gwleidyddol arall, lle gallai defnyddio un ymddangos yn ansensitif neu edrych fel syrca cyfryngau. Gallai hyn gynnwys cyfweiliadau am

drasiedi bersonol, trychineb cyhoeddus, neu lle mae'r person dan sylw yn llygad dyst i ddigwyddiad yn y newyddion. Rhaid cyfeirio unrhyw fwrdd i ddefnyddio sylw yn y ffordd hon at uwch ffigwr golygyddol a allai ymgynghori â'r Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth.

4. Tegwch i Ymgeiswyr – Cod Ymarfer

4.1 Adroddiadau a dadleuon mewn Ardaloedd Etholiadol penodol (e.e. Wardiau neu Ardaloedd yr Heddlu)

Bwriad y canllawiau hyn yw annog trafodaeth frwd a rhoi proffil uwch i ymgeiswyr yn gyffredinol, heb roi mantais annheg i un ymgeisydd neu blaid ar draul un arall.

Ni all ymgeiswyr neu bleidiau sy'n gwrthod cymryd rhan mewn adroddiadau neu ddadleuon yn ardal yr etholiad, roi fetu yn effeithiol dros sylw o'r fath.

Serch hynny, nid yw hynny'n gwanhau mewn unrhyw ffordd rwyddedigaethau'r BBC o ran tegwch wrth sicrhau bod y gynulleidfa yn cael gwybod am holl brif elfennau'r ddadl: dylid gofyn am gyngor pellach y Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth mewn amgylchiadau o'r fath.

Gall rhaglenni a mathau eraill o allbwn benderfynu defnyddio naill ai ymgeiswyr neu eu cynrychiolwyr mewn eitemau. Ond os gwahoddir ymgeisydd i gymryd rhan, dylai'r cyfranwyr eraill, lle bo'n bosibl, fod yn ymgeiswyr hefyd. Mewn amgylchiadau eithriadol, os nad yw ymgeisydd ar gael, gellir cynnig y cyfle i gynrychiolydd addas o fewn y blaid neu rywun arall oddi fewn i'r ardal etholiadol (e.e. swyddog neu asiant y blaid), ond fel arfer, dylid ei gwneud yn glir i'r gynulleidfa y gwahoddiwyd yr ymgeisydd coll a pham nad oeddent yn gallu cymryd rhan. Os yw plaid neu ymgeisydd yn gwrthod argymhell cynrychiolydd neu enwebu rhywun mewn ffordd a allai achosi annhegwch i ymgeiswyr eraill, gall yr eitem/rhaglen fynd yn ei blaen hebddynt.

Dylai adroddiadau neu ddadleuon am ardal etholiadol benodol roi pwys dyladwy i ymgeiswyr sydd wedi profi cefnogaeth etholiadol sylweddol yn yr ardal honno (naill ai drwy fod yn ymgeisydd eu hunain - er enghraifft, ymgeiswyr annibynnol - neu eu plaid). Mae hyn yn golygu, os bydd unrhyw ymgeisydd yn cymryd rhan mewn eitem am ardal etholiadol benodol, yna dylid cynnig cyfle i'r ymgeiswyr eraill gymryd rhan hefyd, neu gael cyfle tebyg ar draws cyfres o adroddiadau.

Mae dal rhaid i ymgeiswyr neu bleidiau sydd heb ddangos bod ganddynt gefnogaeth etholiadol sylweddol yn yr ardal honno gael cynnig sylw cymesur. Mater golygyddol yw sut y gwneir hynny, ond dylai'r canlynol gael ei ystyried fan lleiaf:

Dylai adroddiadau ac eitemau byrion, gan gynnwys y rhai ar-lein, sy'n cyfeirio at rai o'r ymgeiswyr mewn ardal (neu ardaloedd) etholiadol yn unig gynnwys hefyd, yn weledol a/neu ar lafar, restr o'r holl ymgeiswyr a'r pleidiau sy'n sefyll (lle bo'n briodol) neu dylid cyfeirio at restr ar-lein o'r holl ymgeiswyr a'r pleidiau sy'n sefyll os oes un ar gael. Os yw adroddiad o'r fath yn cael ei ddarlledu sawl gwaith ar yr un sianel neu orsaf, dylid cyfeirio at restr o ymgeiswyr bob tro, a dylai'r rhestr ymddangos o leiaf unwaith yn weledol a/neu ar lafar.

Ar gyfer eitemau neu raglenni hirach, fel dadleuon - os nad yw'r holl ymgeiswyr yn cymryd rhan - (neu lle nad oes rhestr ar-lein ar gael ar gyfer yr ardal etholiadol berthnasol), yna dylid rhestru'r ymgeiswyr, yn weledol a/neu ar lafar, yn ogystal ag unrhyw gyfeiriad at restr gyflawn o ymgeiswyr ar-lein.

Dylai cynhyrchwyr cynnwys gymryd gofal arbennig cyn i'r enwebiadau gau o ran rhoi sylw i'r rhai a allai ddod yn ymgeiswyr yn yr etholiad. Yn gyffredinol, dylent sicrhau na chaiff ymgeiswyr fantais annheg (er enghraifft, bod yn ofalus pan fydd enw ymgeisydd yn cael ei weld yn amlwg ar bosteri neu rosettes etc.)

Pan fydd Cyfnod yr Etholiad wedi dechrau, ni ddylai rhaglenni nad ydynt fel arfer yn ymdrin â gwleidyddiaeth, drefnu a darlledu ymddangosiadau newydd gan ymgeiswyr (gweler Rheol 6.7 Ofcom).

Pan fydd gan ymgeiswyr rolau eraill – gwleidyddol neu beidio - dylid cymryd gofal i sicrhau nad ydynt yn cael mantais annheg yn ystod ymgyrch yr etholiad ar draul ymgeiswyr eraill.

Cyn i'r enwebiadau gau, mae angen i gynhyrchwyr cynnwys sicrhau didueddrwydd dyladwy o ran unrhyw gyfranwyr y mae disgwyl iddynt sefyll fel ymgeiswyr.

4.2 Defnyddio Ymgeiswyr mewn pecynnau sy'n ymwneud â materion, dadleuon ehangach a rhaglenni ffonio-i-mewn

Yn ogystal â dadleuon neu eitemau eraill sy'n defnyddio ymgeiswyr o fewn ardaloedd etholiadol, gall pob math o gynnwys ddefnyddio amrywiaeth briodol o ymgeiswyr o wahanol ardaloedd etholiadol i drafod materion etholiadol gyda'i gilydd. Efallai y bydd amgylchiadau hefyd lle mae'n briodol defnyddio ymgeiswyr a rhai nad ydynt yn ymgeiswyr (er enghraifft, lle nad yw llefarydd plaid yn sefyll, neu mewn dadleuon rhwng arweinwyr y pleidiau).

Caniateir cyfeiriadau rhesymol at enghreifftiau lleol o fewn ardal etholiadol, er enghraifft, at ysbytai lleol, ysgolion, enghreifftiau o droseddu etc. ar yr amod nad yw'n arwain at unrhyw annhegwch i ymgeisydd sydd ddim yn cymryd rhan.

Er mwyn cynnal didueddrwydd dyladwy, dylai'r dewis o ymgeiswyr neu bleidiau a gynrychiolir fod yn briodol i'r eitem. Mater golygyddol yw pwy sy'n cymryd rhan ac ym mha fformat, er enghraifft, mewn dadleuon, cyn belled â bod didueddrwydd dyladwy yn cael ei arfer yng nghyd-destun cyfnod yr etholiad.

Ar sail olygyddol y dewisir unigolyn i gynrychioli plaid, ond rhaid cymryd gofal yn ystod yr ymgyrch i sicrhau nad oes un ymgeisydd yn cael ei ffafrio'n ormodol ar draul y lleill. Ni ddylai ymgeisydd sy'n cymryd rhan fel llefarydd cenedlaethol gael mantais annheg dros ymgeiswyr eraill wrth drafod materion sy'n uniongyrchol berthnasol i'w hardal etholiadol. Gall hyn olygu eu cynghori ymlaen llaw o rwymedigaethau didueddrwydd dyladwy'r BBC, neu ymyrraeth gyflym gan gyflwynydd rhaglen fyw, neu ei olygu cyn y darllediad, yn ôl yr angen.

Gall ymgeiswyr gael eu hannog i gymryd rhan mewn rhaglenni ffonio-i-mewn ynglŷn â'r etholiad neu faterion etholiadol. Serch hynny, mae'n rhaid gwirio'r sawl sy'n galw i weld os ydynt yn ymgeiswyr, a rhaid iddo fod yn amlwg i'r gynulleidfa eu bod yn siarad nid fel aelodau cyffredin o'r cyhoedd ond fel cyfranwyr ag agenda wleidyddol. Rhaid bod yn ofalus nad yw rhaglenni a mathau eraill o allbwn yn rhoi

amlygrwydd gormodol i un blaid neu ffafriaeth ormodol i un ymgeisydd ar draul y lleill yn yr un ardal etholiadol. Dylid cymryd gofal hefyd - a gofyn am gyngor - mewn perthynas ag unrhyw gyfraniad gan ymgeisydd yn ystod rhaglen ffonio-i-mewn neu raglen debyg nad yw'n ymwneud â'r etholiadau neu faterion gwleidyddol yn fwy cyffredinol.

Sylwch: o ran y diffiniad o "ymgeisydd", mewn perthynas â'i Reol 6.6, cyhoeddodd Ofcom ganllawiau wedi'u diweddarau ar 4 Mawrth 2024:

https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0027/279513/Election-Note-to-Broadcasters-2024.pdf

Gellir gofyn am gyngor pellach ynglŷn â defnyddio ymgeiswyr wrth y Prif Gyngorydd, Gwleidyddiaeth.

5. Ar-lein, Cyfryngau Cymdeithasol a Chyfraniadau'r Gynulleidfa

Bydd yr un canllawiau â rhaglenni (gweler adran 1.3 uchod) yn gymwys i gynnwys golygyddol y BBC ar holl safleoedd bbc.co.uk. Bydd y rhain yn gymwys i gynnwys sain a fideo yn ogystal â chynnwys testun, e.e. blogiau, podlediadau a lawrlwythiadau, yn ogystal ag unrhyw gyfryngau cymdeithasol sy'n cael eu cysylltu â'r BBC, gan gynnwys deunydd sy'n ymddangos ar safleoedd a weithredir gan drydydd partïon.

5.1 Twyll-wybodaeth

Mae ymgyrchu digidol a chyfryngau cymdeithasol yn frwydr fawr mewn etholiadau bellach, ac mae'r bygythiad o dwyll-wybodaeth yn chwarae rhan yn y canlyniad yn sylweddol. Yn ganolog i agwedd y BBC tuag at yr etholiad fydd gweithio i hysbysu cynulleidfaoedd am y broses ddemocrataidd a dadlennu twyll-wybodaeth, fel y gallant wneud dewisiadau ar sail tystiolaeth y gallant ymddiried ynddi.

5.2 Defnyddio Cyfryngau Cymdeithasol

Mae'n rhaid i staff golygyddol y BBC ac unrhyw un sy'n gysylltiedig â chynhyrchu cynnwys etholiadol osgoi cyfaddawdu ar ddiueddrwydd y BBC na dwyn anfri ar y BBC drwy eu gweithgareddau, fel mynegi eu barn bersonol (neu gymeradwyo barn eraill) ar faterion gwleidyddol, naill ai ar wefannau personol neu gyfrifon cyfryngau cymdeithasol. (gweler y canllawiau diwygiedig:

<https://www.bbc.com/editorialguidelines/guidance/individual-use-of-social-media>

5.3 Cyfraniadau'r gynulleidfa

Gall cyfraniadau'r gynulleidfa gynnig uniongyrchedd ac elfen ryngweithiol i gynnwys y BBC – boed yn ddarlledu neu ar y we. Mae'r cyfraniadau hyn yn fynegiant o farn ac nid ydynt yn arwydd o bwys y farn ar y naill ochr neu'r llall i gwestiwn. Rhaid i'r cyfraniadau sy'n cael eu dewis i'w cynnwys gyflawni didueddrwydd dyladwy, nid yn unig yn ôl pwys gweithgaredd y gynulleidfa. Serch hynny, rhaid i ni beidio â cheisio cyflawni'r hyn y gellir ei ystyried yn gydbwysedd "artiffisial" drwy roi darlun camarweiniol o'r pwys a roddir ar y farn.

Gall cyfraniadau'r gynulleidfa fod ar ffurf neges destun, neges ar gyfryngau cymdeithasol neu e-bost, neu unrhyw fecanwaith rhyngweithiol arall, gan gynnwys "vox pop". Gallant fod yn ddigymell, neu gallant ddeillio o alwad i weithredu, naill ai mewn allbwn darlledu neu ar-lein. Serch hynny, ym mha bynnag ffordd rydym yn eu derbyn, dylai cynhyrchwyr cynnwys fod yn drylwyr ynglŷn â sefydlu tarddiad deunyddiau a gynigir fel cyfraniadau'r gynulleidfa a chymryd cyfrifoldeb am eu dilysrwydd. Efallai y bydd angen gwirio bod cyfraniad unigolyn sy'n llygad y cyhoedd, yn ôl pob tebyg, yn ddilys. Pan ddaw cyfraniadau o'r fath gan ymgeiswyr, rhaid nodi hynny'n glir.

Bydd pob tudalen ar y we sy'n annog trafodaeth am yr etholiad yn cael eu cymedroli'n drylwyr i annog ystod eang o safbwyntiau. Dylai'r rhannau hynny o bresenoldeb ar-lein y BBC sydd ddim fel arfer yn ymwneud â materion gwleidyddol ofyn am gyngor y Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth, cyn gwneud hynny.

Oni bai eu bod yn cynnal dadleuon etholiadol yn benodol, dylai safleoedd nad ydynt yn rhai newyddion gyfeirio defnyddwyr sydd eisiau trafod yr etholiad i rannau priodol o'r safle newyddion fel blogiau gwleidyddol neu erthyglau newyddion perthnasol. Mae'n rhaid i holl rannau bbc.co.uk sy'n trafod yr etholiad gael prosesau cymedroli, hidlo ac uwchgyfeirio yn eu lle.

Weithiau, bydd rhaid i newyddiadurwyr a chymedrolwyr wneud penderfyniadau anodd rhwng sylwadau sy'n cyfrif fel dadl danbaid a chamdriniaeth bersonol. Y rheol fel arfer yw os na fyddem yn ei ddarlledu ar radio neu deledu, ni ddylai fod ar-lein. Bydd prosesau hidlo ar gyfer niwed a thramgwydd a chamdriniaeth bersonol yn gweithredu fel arfer, ond ni ddylid dibynnu arnynt fel ffordd arall o gymedroli'n effeithiol.

Yn ystod Cyfnod yr Etholiad, ni ddylid defnyddio nifer y cyfraniadau a dderbyniwyd ar unrhyw fater ymgyrchu i amcangyfrif y gefnogaeth i un ochr neu blaid.

Os caiff cyfraniadau eu golygu oherwydd eu hyd, dylid cymryd gofal i sicrhau bod barn y cyfrannwr yn cael ei chynrychioli'n deg ac yn gywir.

5.4 Vox Pops

Gwerth vox pops i raglenni yw caniatáu i wahanol ochr i bwnc gael ei mynegi drwy leisiau'r cyhoedd. Ond dylai'r cyd-destun wastad ei gwneud yn glir eu bod yn fynegiant o ddadl, ac nid yn arwydd o'r pwys a roddir ar farn y ddwy ochr. Mae'n rhaid cymryd gofal arbennig gyda vox pops yn ystod ymgyrch etholiadol, er enghraifft, i ystyried y lleoliad y cânt eu recordio, a'u golygu, lle bo'n briodol, mewn ffordd sy'n sicrhau bod ystod o safbwyntiau yn cael eu hadlewyrchu.

Ni ddylai vox pop gael ei gomisiynu'n aml a dylai gael pwrpas golygyddol addas.

5.5 Rhaglenni Cynulleidfaol

Dylai unrhyw raglen sy'n ymwneud â'r etholiad ac sy'n bwriadu defnyddio cynulleidfa fyw (naill ai mewn stiwdio neu ar-lein) ymgynghori â'r Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth i drafod dewis y gynulleidfa a sut i gyflawni didueddrwydd dyladwy. Dylai pob gweithdrefn o'r fath allu gwrthsefyll craffu cyhoeddus.

5.6 Deunydd wrth bleidiau neu ymgeiswyr

Fel arfer, ni fydd BBC News Online yn cysylltu'n uniongyrchol i ddeunydd sy'n ymwneud â'r etholiad ar wefannau pleidiau gwleidyddol neu ymgeiswyr unigol, oni bai bod cyfiawnhad golygyddol (e.e. ffræ sydd wedi'i achosi gan ffigur blaenllaw sy'n cyhoeddi polisi ar ei wefan/gwefan sy'n gwrthddweud y maniffesto ar wefan y blaid) ac yna bydd dolen iddi am gyfnod byr yn unig gan roi ystyriaeth i unrhyw faterion didueddrwydd.

Bydd BBC News Online yn rhestru dolenni i holl safleoedd y pleidiau sydd ar gael, ar yr amod nad yw'n sylfaen gref dros boeni bod hyn yn torri canllawiau Niwed a Thramgwydd y BBC, Cod Ofcom, neu'r gyfraith e.e. difenwad neu ysgogi casineb hiliol.

<https://www.bbc.com/editorialguidelines/guidelines/harm-and-offence>

<https://www.ofcom.org.uk/tv-radio-and-on-demand/broadcast-codes/broadcast-code/section-two-harm-offence>

Rhaid i unrhyw areithiau neu ddeunydd arall sy'n cael eu cyhoeddi neu eu cyfrannu gan ymgeiswyr neu bleidiau, sy'n cael eu cynnwys yn llawn neu'n rhannol, gael eu dethol ar sail eu gwerth fel stori newyddion, tra'n cofio bod didueddrwydd dyladwy yn ei gwneud yn ofynnol i ystod briodol o ddeunydd o'r fath gael ei gynnwys.

Dylai cynhyrchwyr cynnwys fod yn arbennig o effro i ymgyrchoedd sydd wedi'u trefnu neu lobïo gan bleidiau, grwpiau pwyso, ymgeiswyr neu bobl sy'n gweithredu ar eu rhan. Os ceir amheuaeth bod postio torfol neu waith lobïo arall wedi'i drefnu yn ystod Cyfnod yr Etholiad, efallai y gofynnir i gyfranwyr ddarparu manylion cyswllt at ddibenion gwirio. Mae'n rhaid dechrau strategaeth uwchraddio bbc.co.uk ar unwaith, ac efallai y bydd angen, er enghraifft, rhoi bwrdd neges yn y modd cyn-gymedroli neu ddarllen-yn-unig.

6. Polau piniwn a dulliau eraill o gasglu barn

Dylai'r adran hon, lle bo'n briodol, gael ei darllen ar y cyd â Phennod 10 o'r Canllawiau Golygyddol a'r Canllawiau Polisi Golygyddol "[Polau Piniwn, Arolygon, Holiaduron, Pleidleisiau a Pholau Gwelltyn](#)", sydd ar gael ar y wefan Polisi Golygyddol.

6.1 Gohebu ar Bolau Piniwn

Yn ystod yr ymgyrch, dylai adroddiadau'r BBC o bolau piniwn pleidleisio ystyried sawl ffactor allweddol:

- maent yn rhan o stori'r ymgyrch, a dylai cynulleidfaoedd, lle bo'n briodol, gael gwybod amdanynt;
- mae cyd-destun yn allweddol, ac mae'n bwysig sicrhau cywirdeb a phriodoldeb yr iaith a ddefnyddir wrth ohebu arnynt;

- gall polau piniwn fod yn anghywir – mae yna beryglon go iawn wrth ohebu ar y polau hynny “sy’n haeddu’r sylw newyddion mwya’f” yn unig h.y. y rheiny sydd, ar sail un tro, yn dangos symudiad dramatig. Am y rheswm hwnnw, ni ddylai stori newyddion gael ei seilio, fel arfer, ar un pŵl piniwn pleidleisio, oni bai bod ei effaith wedi achosi stori newyddion sy’n werth rhoi sylw iddi ar wahân;
- gall fod materion penodol yn ymwneud â chyfeirio at bolau piniwn yn fwy anffurfiol, er enghraifft, yng nghwestiynau cyflwynwyr neu gyfweiliadau 2-ffordd y gohebwr, pan mae cywirdeb dyladwy ac amheuaeth yr un mor bwysig ag mewn adroddiadau sydd wedi’u sgriptio yn fwy ffurfiol;
- dylid cymryd gofal i sicrhau nad yw rhagdybiaethau ynglŷn â phleidleisio yn llywio cyfeiriad penderfyniadau golygyddol ehangach yn ormodol.

Felly, mae angen i reolau a chanllawiau cyffredinol ynglŷn â gohebu ar bolau piniwn gael eu dilyn gyda gofal arbennig yn ystod cyfnod yr etholiad, sef:

- *ni ddylai canlyniad pŵl piniwn fod yn brif stori neu’n brif bennawd mewn darllediad neu allbwn arall, oni bai ei fod wedi sbarduno stori sy’n teilyngu ei gwneud yn brif stori neu’n brif bennawd a bod angen cyfeirio at ganfyddiadau’r pŵl piniwn er mwyn gwneud synnwyr o’r stori;*
- *peidio â dibynnu ar y dehongliad a roddir gan y sefydliad neu’r cyhoeddiad sydd wedi’i gomisiynu o ganlyniadau’r pŵl, ond dod i’n barn ein hunain drwy edrych ar y cwestiynau, y canlyniadau a’r duedd;*
- *adrodd ar ganfyddiadau polau piniwn o fwriadau pleidleisio yng nghydestun tuedd. Gall y duedd gynnwys canlyniadau’r holl brif bolau piniwn dros gyfnod neu fod yn gyfyngedig i’r newid yn y canfyddiadau gan un cwmni polau piniwn. Dylid trin canlyniadau polau piniwn sy’n herio tueddiadau heb esboniad argyhoeddiadol, gydag amheuaeth a gofal arbennig;*
- *peidio â defnyddio iaith sy’n rhoi mwy o hygyrdd i bolau piniwn nag y maent yn eu haeddu: mae polau piniwn yn “awgrymu” ond byth yn “profi” neu’n “dangos” hyd yn oed;*
- *dylid hysbysu’r gynulleidfa os yw’r gwahaniaeth a gofnodwyd rhwng dwy blaid arwyddocaol yn llai na’r lwfans ansicrwydd ar gyfer methodoleg y pŵl piniwn;*
- *dweud pa sefydliad gynhaliodd y pŵl piniwn a’r sefydliad neu gyhoeddiad a’i gomisiynodd.*

Yn ogystal, dylid cymryd gofal arbennig wrth adolygu papurau newydd. Ni ddylai canlyniad pŵl piniwn fod yn brif eitem mewn adolygiad o’r papurau newydd a dylid wastad defnyddio brawddeg o gyd-destun (e.e.: “mae hyn yn anghyson â pholau piniwn eraill yr wythnos hon”).

Ar ddiwrnod pleidleisio, ni ellir cyhoeddi unrhyw bŵl piniwn ar unrhyw bwnc sy’n ymwneud â’r etholiad nes i’r gorsafoddedd pleidleisio gau.

6.2 Comisiynu Polau Piniwn

Nid yw'r BBC yn comisiynu polau piniwn o fwriadau pleidleisio i'w cyhoeddi yn ystod cyfnodau etholiadol. Mae'r Canllawiau Golygyddol yn dweud "*rhaid i unrhyw fwriad i gomisiynu pŵl piniwn ar faterion polisi cyhoeddus, pynciau gwleidyddol neu ddiwydiannol dadleuol, neu ar 'bynciau dadleuol' mewn unrhyw faes arall, gael ei atgyfeirio i'r Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth*".

Rhaid cymryd gofal i sicrhau na ddefnyddir unrhyw bŵl piniwn a gomisiynir gan y BBC i awgrymu barn y BBC ar bolisi neu fater penodol. Gall pŵl piniwn gael ei gomisiynu i helpu i lywio dealltwriaeth y gynulleidfa o bwnc llosg cyfredol, ond ni ddylid ei ddefnyddio i awgrymu ymyrraeth y BBC mewn pwnc llosg cyfredol.

6.3 Pleidleisio SMS/Ar-lein

Ni fydd unrhyw bleidleisiau SMS/testun nac ar-lein sy'n ceisio mesur cefnogaeth i blaid, gwleidydd neu fater polisi gwleidyddol y pleidiau yn ystod cyfnod yr etholiad, ac ni ddylid defnyddio dulliau meintiol eraill, fel cyfrif nifer y negeseuon testun neu gyfraniadau cyfryngau cymdeithasol, i asesu lefel y gefnogaeth.

Rhaid i gynhyrchwyr sicrhau nad yw pleidleisiau yn cael eu trosi'n rhywbeth y gellid ei ddehongli naill ai fel cynrychiolaeth o farn y cyhoedd yn ei chyfanrwydd, neu'n ganfyddiad o farn y BBC. Rhaid i unrhyw fwriad i gynnal pleidlais ar neges destun neu ar-lein ar unrhyw fater gwleidyddol a allai gael effaith ar yr etholiad gael ei drafod gyda'r Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth, yn ogystal â'i gyfeirio at uwch ffigwr golygyddol yn yr adran berthnasol ac ITACU.

7. Cyfweliadau Arweinwyr y Pleidiau

Rhaid i unrhyw fwriad i gyfweld neu bortreadu arweinwyr y pleidiau gael ei gyfeirio ymlaen llaw, cyn eu gwahodd, at y Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth.

Rhaid atgyfeirio cynigion am gyfweliadau o'r fath gan y pleidiau hefyd cyn y gellir derbyn neu wrthod unrhyw un. Mae hyn ar y cyd â'r atgyfeiriad gorfodol a nodir yn y Canllawiau Golygyddol (10.2.2) ac mae'n arbennig o bwysig yn ystod ymgyrchoedd etholiadol.

8. Diwrnod Pleidleisio

Ni fydd unrhyw sylw yn cael ei roi i unrhyw un o'r ymgyrchoedd etholiadol ar ddiwrnod pleidleisio, o 06.00 nes i'r gorsafoddd pleidleisio gau am 22.00 ar deledu, radio, bbc.co.uk neu sianeli swyddogol y BBC ar gyfryngau cymdeithasol a gwefannau eraill. Ni fydd yn rhaid i safleoedd ar-lein dynnu adroddiadau archif, ond ni ddylid eu hailgyhoeddi.

Dylid cymryd gofal arbennig hefyd wrth ddefnyddio cyfryngau cymdeithasol yn bersonol ar ddiwrnod pleidleisio.

Mae'r Canllawiau Golygyddol yn dweud (10.3.17) Yr unig ohebu a ganiateir fydd disgrifiadau ffeithiol annadleuol, fel ymddangosiad gwleidyddion mewn gorsafoedd pleidleisio neu'r tywydd. Rhaid peidio â rhoi sylw i bynciau sydd wedi bod yn destun neu'n rhan o'r ymgyrchu, neu faterion dadleuol eraill sy'n ymwneud â'r etholiad, cyn i'r gorsafoedd pleidleisio gau, er mwyn sicrhau nad oes dim yn allbwn y BBC y gellir ei ddehongli fel rhywbeth sy'n dylanwadu ar y bleidlais.

Gellir gohebu ar straeon am fecanwaith y bleidlais (fel digwyddiadau a allai fod wedi digwydd mewn gorsafoedd pleidleisio) gyda didueddrwydd priodol. Mae cyngor ar gael wrth y Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth.

Ni chaniateir cyhoeddi pŵl piniwn ar unrhyw fater sy'n ymwneud â'r etholiad tan ar ôl i'r pleidleisio gau.

Tra bod y gorsafoedd pleidleisio ar agor, mae'n drosedd cyhoeddi unrhyw beth am y ffordd y mae pobl wedi pleidleisio yn yr etholiad hwnnw, yn seiliedig ar wybodaeth gan (neu a gymerwyd gan) bleidleiswyr ar ôl iddynt bleidleisio.

9. Cwynion

Ymdrinnir â chwynion ar y lefel briodol - o olygyddion rhaglenni ac uwch. P'un ai a yw'r gŵyn wedi dod drwy Wasanaethau Cynulleidfa'r BBC, yn uniongyrchol at raglen neu at ohebydd neu newyddiadurwr unigol, oddi wrth wleidydd neu aelod o'r cyhoedd (a allai fod yn ymgyrchydd gwleidyddol neu beidio), o uwch swyddog yn y blaid neu ymgeisydd unigol, y nod yw sicrhau bod ymateb y BBC yn gyson, yn gadarn ac yn gyflym.

Am y rheswm hwnnw, wrth dderbyn cwyn ffurfiol, fel arfer, dylid cymryd y manylion a'u cyfeirio at y person priodol (y golygydd perthnasol fel arfer) cyn i unrhyw ymateb cychwynol – ar wahân i gydnabyddiaeth ac amserlen – gael ei roi i'r sawl sy'n cwyno.

Gall cwynion ynglŷn â'r etholiad, gan gynnwys y rheini sy'n ymwneud â didueddrwydd a chywirdeb, fod yn destun proses gyflymach a allai ddod i benllanw gydag Ofcom, felly mae'n hollbwysig eu bod yn cael eu cyfeirio heb unrhyw oedi.

Dylai unrhyw un sydd angen cyngor pellach ynglŷn â defnyddio'r Canllawiau hyn ymgynghori â'r Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth.

Ric Bailey

Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth

E-bost: ric.bailey@bbc.co.uk

Atodiad – Canllawiau ar Roi Sylw i Bleidiau ac Ymgeiswyr

Mae'r atodiad hwn yn berthnasol i gynnwys a fwriedir ar gyfer Cymru a Lloegr (gan gynnwys deunydd ar-lein a ledled y DU) pan fydd unrhyw sylw i'r etholiadau (yn ystod y Cyfnodau Etholiad priodol): yn gyffredinol, ward neu etholaeth unigol neu ardaloedd heddlu.

Dylai cynhyrchwyr cynnwys roi sylw i ba feysydd polisi sydd ym maes yr awdurdodau perthnasol, o fewn cylch gwaith llywodraeth leol, meiri neu gomisiynwyr ac felly sydd dan sylw yn uniongyrchol yn unrhyw un o'r etholiadau hyn.

A1.1 Cyflwyniad

Mae penderfynu ar lefelau priodol o sylw i wahanol ymgeiswyr mewn etholiadau, sydd â lefelau amrywiol o gefnogaeth wleidyddol, yn gofyn yn bennaf am grebwyll golygyddol da a diduedd. Bydd gwahaniaethau dilys o ran dehongli a chymhwyso ar gyfer rhaglenni a fformatau gwahanol. Nod y canllawiau canlynol yw sicrhau lefelau priodol o sylw, gyda'r lefel isaf o sylw yn achos pleidiau llai ac ymgeiswyr annibynnol - **nid yw'n gosod unrhyw uchafswm**. Mae cyngor ar gael, fesul achos, oddi wrth y Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth, cyn a thrwy gydol yr ymgyrch.

Felly er bod yn rhaid i bob gwasanaeth sicrhau bod y sylw a roddir yn gymesur o ran y pleidiau a'r ymgeiswyr, dylid trin hynny fel canllaw yn hytrach na fformiwla fathemategol benodol. Serch hynny, mae'n rhaid cael rhesymau golygyddol da dros unrhyw amrywiad sylweddol ac ni all y rhain ddisodli'r brif rwymedigaeth am ddidueddrwydd dyladwy a thegwch.

Dylai maint cymharol y sylw a roddir i bleidiau gwleidyddol ac ymgeiswyr annibynnol ym mhob ardal etholiadol (er enghraifft, o fewn wardiau unigol neu ar draws cynghorau neu ardaloedd yr heddlu yn eu cyfanrwydd) adlewyrchu lefelau'r gefnogaeth etholiadol flaenorol a/neu gyfredol yn yr ardal etholiadol honno. Ystyrir perfformiad yn yr etholiadau cyfatebol diwethaf, dros ddau gylch etholiadol o leiaf, fel man cychwyn i'r farn honno, gan ystyried cynrychiolaeth a chyfran o'r bleidlais; rhaid rhoi pwys dyladwy hefyd i'r ffactorau canlynol:

- perfformiad mewn etholiadau eraill, lle bo'n berthnasol
- tystiolaeth berthnasol arall o'r gefnogaeth etholiadol gyfredol, gan gynnwys patrymau cadarn mewn polau piniwn perthnasol
- nifer yr ymgeiswyr sy'n sefyll ar ran plaid yn yr etholiad
- materion golygyddol perthnasol eraill, fel cytundebau etholiadol, pleidiau newydd, cytundebau clymblaid etc.

Bydd y Canllawiau hyn yn parhau i allu cael eu diwygio oherwydd unrhyw dystiolaeth berthnasol newydd o gefnogaeth wleidyddol gyfredol tan y diwrnod ar ôl i'r enwebiadau gau.

A1.2 OFCOM

Mae'r Atodiad hwn yn amodol ar Adran 6 o God Ofcom (diweddarwyd ym mis Ionawr 2019, ac mae'n rhoi ystyriaeth i'r Canllawiau cysylltiedig (22ain Mawrth 2017).

<https://www.ofcom.org.uk/tv-radio-and-on-demand/broadcast-codes/broadcast-code/section-six-elections-referendums>

Cyhoeddwyd Crynodeb Ofcom "Tystiolaeth o gefnogaeth mewn etholiadau blaenorol a thystiolaeth o gefnogaeth gyfredol cyn y gwahanol etholiadau a gynhelir ar 2 Mai 2024" ar 28 Chwefror 2024:

https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0029/279056/Election-Digest-2024.pdf

Mae'n nodi rhai o'r ffactorau y mae Ofcom yn eu hystyried wrth bwysu a mesur gwahanol fathau o dystiolaeth pan fydd darlledwyr yn cymryd penderfyniadau golygyddol mewn perthynas â'r etholiadau ac sy'n adlewyrchu'r agwedd a gymerwyd at gwynion:

**rydym yn rhoi mwy o bwys ar berfformiad go iawn plaid wleidyddol mewn etholiadau na data pôl piniwn. Mae hyn yn adlewyrchu'r ffaith bod perfformiad etholiadol yn fesur o sut mae pleidleiswyr wedi gwneud eu dewis democrataidd. Mae hyn yn cymharu â'r ansicrwydd mwy sydd ynghlwm wrth gefnogaeth mewn polau piniwn, nad yw o reidrwydd yn arwain at bleidleisiau go iawn neu at seddi mewn etholiad;*

- wrth ystyried cefnogaeth mewn etholiadau blaenorol, rydym yn ystyried ffactorau fel perfformiad etholiadol pleidiau (gan gynnwys nifer yr ymgeiswyr a gafodd eu hethol a chanran gyffredinol y bleidlais a gafwyd) mewn etholiadau blaenorol cyfatebol dros o leiaf ddau gylch etholiadol;*
- rydym hefyd yn ystyried perfformiad mewn etholiadau perthnasol blaenorol eraill a gafodd eu cynnal ar yr un pryd, yn ogystal â pherfformiad mewn etholiadau blaenorol diweddar eraill;*
- rydym yn ystyried perfformiad etholiadol pleidiau dros ddau gylch etholiadol o leiaf wrth ystyried perfformiad mewn unrhyw fath o etholiad. Fodd bynnag, rydym yn rhoi llai o bwys ar dystiolaeth o berfformiad etholiadol dau gylch etholiadol neu fwy o ystyried natur hanesyddol y dystiolaeth honno;*
- pan fo'n berthnasol, byddwn yn ystyried tystiolaeth mewn perthynas â pherfformiad etholiadol yng nghanedloedd gwahanol y DU;*
- wrth roi llai o bwys ar lefelau cefnogaeth cyfredol o'i chymharu â pherfformiad go iawn, rydym yn rhoi pwys ar dystiolaeth o gefnogaeth gyfredol sy'n wrthrychol ac yn fesuradwy. Un math o dystiolaeth wrthrychol a mesuradwy o gefnogaeth gyfredol yw data pôl piniwn, pan fydd ar gael. Efallai fod mathau eraill o dystiolaeth o gefnogaeth gyfredol, ond wrth ystyried tystiolaeth o'r fath, byddem yn ystyried cysondeb a gwrthrychedd pob math o dystiolaeth; ac*

- *ein bwriad bob tro yw cynnal asesiad cytbwys gan ystyried y dystiolaeth berthnasol yn ei chyfanrwydd.*

A2 Llywodraeth Leol yn Lloegr (tu allan i Lundain)

A2.1 Sylw

Mae'r atodiad hwn yn berthnasol i gynnwys a fwriedir ar gyfer Lloegr (gan gynnwys deunydd ar-lein a ledled y DU) pan fydd unrhyw sylw i'r etholiadau (yn ystod y Cyfnodau Etholiad priodol) yn gyffredinol, neu ardaloedd ward neu etholaeth neu heddlu unigol.

Bydd y gynulleidfa yn cael ei chyfeirio, fel y bo'n briodol, a lle bo hynny'n bosibl, at restr lawn o bleidiau ac ymgeiswyr sy'n sefyll, er enghraifft, ar wefannau'r cyngor. Ar gyfer adroddiadau ar ôl cau'r enwebiadau lle nad yw pob ymgeisydd yn cael eu cynnwys, rhaid rhoi rhestr lawn o ymgeiswyr a phleidiau naill ai fel rhan o'r adroddiad, neu eu llunio ar-lein a chyfeirir atynt yn uniongyrchol.

A2.2 Pleidiau mwy

Y pleidiau sydd â lefelau sylweddol o gefnogaeth etholiadol ar draws Lloegr yn ystod etholiadau cyfatebol blaenorol yw:

Y Ceidwadwyr, Llafur a'r Democratiaid Rhyddfrydol.

Dylid eu cynrychioli gyda lefelau tebyg o sylw mewn allbwn etholiadol priodol (yn dibynnu ar ymgeisyddiaeth).

Gan roi ystyriaeth i lefelau'r gefnogaeth etholiadol a'r ymgeisyddiaeth, dylai'r Blaid Werdd hefyd gael sylw sy'n gymesur i'r pleidiau mwyaf a mwy o sylw na phleidiau sydd â llai o dystiolaeth o gefnogaeth etholiadol.

A2.3 Pleidiau llai

Ar gyfer sylw DU-gyfan ac ar-lein, dylai pleidiau eraill sydd ag ymgeiswyr mewn o leiaf un rhan o chwech o'r seddi yn Lloegr ((amcangyfrifir bod 440 sedd allan o tua 2640 yn cael eu herio+) yn derbyn rhywfaint o sylw yn gymesur â'r pleidiau mwyaf, lle mae'r etholiadau yn cael eu cynnwys, gan gynnwys ar-lein).

Dylai rhaglenni lleol a rhanbarthol sy'n rhoi sylw i'r etholiadau ystyried unrhyw batrymau gwahanol o ran cefnogaeth etholiadol yn y gorffennol/presennol a nifer yr ymgeiswyr sy'n sefyll yn eu hardaloedd, gan gynnwys pleidiau llai sydd efallai heb ddigon o ymgeiswyr i gyrraedd y trothwy ar gyfer Lloegr gyfan.

A2.4 Ymgeiswyr annibynnol

Mae ymgeiswyr annibynnol yn denu lefelau sylweddol o gefnogaeth etholiadol mewn nifer o etholiadau lleol a bydd y gynulleidfa yn disgwyl i hynny gael ei adlewyrchu mewn straeon perthnasol.

+i'w gadarnhau yn dilyn cau enwebiadau

Dylai allbwn perthnasol roi ystyriaeth hefyd i'r cyd-destun gwleidyddol lle mae ymgeiswyr yn sefyll: er enghraifft, lle bo ymgeisydd annibynnol yn cefnogi plaid wleidyddol, neu lle bo grŵp o ymgeiswyr annibynnol yn gweithredu gyda'i gilydd, boed ar fanifesto cyffredin ai peidio; yr amcan fydd sicrhau bod y gynulleidfa yn cael gwybodaeth glir a chywir a bod y pwys dyladwy yn cael ei roi ar y gwahanol safbwyntiau gwleidyddol.

A2.5 Cyd-destun y gefnogaeth etholiadol yn Lloegr (tu allan i Lundain) – gweler crynodeb Ofcom.

https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0029/279056/Election-Digest-2024.pdf

A3 Awdurdod Llundain Fwyaf

Sylwer: Mae Cyfnod yr Etholiad yn Llundain yn dechrau ar 19eg Mawrth – cyn Cyfnod yr Etholiad ar gyfer holl etholiadau eraill y DU ar 2il Mai.

A3.1 Sylw

Mae'r Atodiad hwn yn berthnasol i gynnwys ar gyfer Llundain (gan gynnwys deunydd DU-gyfan a deunydd ar-lein) lle rhoddir sylw i etholiadau Awdurdod Llundain Fwyaf: naill ai etholiad Maer Llundain neu etholiadau Cynulliad Llundain - drwyddi draw neu fel etholaeth unigol neu grŵp o etholaethau.

Bydd y gynulleidfa'n cael ei chyfeirio, fel y bo'n briodol a lle bo'n bosibl, at restr lawn o bleidiau ac ymgeiswyr sy'n sefyll. Ar gyfer adroddiadau ar ôl cau'r enwebiadau lle nad yw pob ymgeisydd yn cael eu cynnwys, rhaid rhoi rhestr lawn o ymgeiswyr a phleidiau naill ai fel rhan o'r adroddiad, neu eu llunio ar-lein a chyfeirir atynt yn uniongyrchol.

A3.2 Pleidiau Mwy yn Llundain

Y pleidiau a gafodd y lefelau uchaf o gefnogaeth etholiadol yn etholiadau Awdurdod Llundain Fwyaf 2021 a 2016 oedd y Ceidwadwyr a Llafur.

O ystyried lefelau'r gefnogaeth etholiadol yn 2021 ac yn ystod cyfres o wahanol fathau o etholiadau, dylai'r ddwy blaid hyn dderbyn, yn fras, lefelau tebyg o sylw lle mae'n uniongyrchol gysylltiedig ag etholiadau Awdurdod Llundain Fwyaf.

Y pleidiau eraill a gafodd lefelau sylweddol o gefnogaeth etholiadol yn etholiadau Awdurdod Llundain Fwyaf yn 2021 a 2016 oedd y Blaid Werdd a'r Democratiaid Rhyddfrydol. O ystyried lefelau cefnogaeth etholiadol y ddwy blaid yn 2021 ac yn ystod cyfres o wahanol fathau o etholiadau, dylai'r ddwy blaid hyn dderbyn, yn fras, lefelau tebyg o sylw lle mae'n uniongyrchol gysylltiedig ag etholiadau Awdurdod Llundain Fwyaf.

Mewn rhai rhaglenni a fformatau, gallai'r pedair plaid dderbyn lefelau tebyg o sylw. Mae hyn yn cynnwys dadleuon, eitemau sy'n manylu ar bolisiau unigryw yn ogystal â chyfresi o gyfweiliadau gydag ymgeiswyr Maer Llundain neu uwch ffigurau neu ymgeiswyr eraill y pleidiau.

A3.3 Pleidiau Llai yn Llundain

Wrth benderfynu faint o sylw sy'n briodol ar gyfer pob un o'r Pleidiau Llai, dylid ystyried sut gwaeth etholwyr bleidleisio yn etholiadau 2021 a 2016 ac mewn etholiadau gwahanol ar ôl hynny, yn ogystal â'r dystiolaeth gyfredol, fel tuedd gyson mewn polau piniwn, yn ogystal ag ymgeisyddiaeth ac amgylchiadau gwleidyddol sydd wedi newid.

Dylai'r pleidiau eraill sydd ag:

- ymgeisydd yn sefyll yn Etholiad Maer Llundain a naill ai
- ymgeiswyr sy'n sefyll ym mhob etholaeth yng Nghynulliad Llundain neu
- llechen lawn o ymgeiswyr yn sefyll ar y rhestr Llundain-gyfan ar gyfer Cynulliad Llundain

weld lansiad eu maniffesto/ymgyrch etholiadol (neu ddigwyddiad cyfwerth) yn cael sylw ar BBC London ar deledu ac ar radio yn ogystal ag ar-lein.

Pan fydd y pleidiau mwy yn ymddangos yn rheolaidd, dylai'r pleidiau llai gael sylw cymesur.

Gellir rhoi'r un lefel isaf o sylw i ymgeiswyr Maer Llundain nad ydynt yn cynrychioli plaid sydd â llechen lawn o ymgeiswyr yn y naill ran neu'r llall o etholiadau Cynulliad Llundain, neu bleidiau sydd â rhestr lawn o ymgeiswyr ar gyfer etholiadau Cynulliad Llundain, ond heb ymgeisydd Maer Llundain, os oes tystiolaeth o gefnogaeth etholiadol flaenorol a/neu gyfredol neu gyfiawnhad golygyddol priodol. Dylid ystyried lefelau ychwanegol o sylw pan fydd rhaglenni'n canolbwyntio ar faterion lle gallai fod gan bleidiau llai safbwynt unigryw.

Cyfeirir y gynulleidfa, fan lleiaf, at y rhestr gyflawn o'r pleidiau a'r ymgeiswyr sy'n sefyll ar BBC News Online (lle bo'n briodol a phan fydd ar gael).

A3.4 Ymgeiswyr Annibynnol

Bydd lefelau'r sylw ar gyfer ymgeiswyr annibynnol, naill ai yn etholiad y Maer neu etholiad Cynulliad Llundain, yn dibynnu ar dystiolaeth o gefnogaeth etholiadol flaenorol a/neu gyfredol, yn ogystal ag amgylchiadau gwleidyddol a chrebwyll golygyddol.

Wrth benderfynu faint o sylw sy'n briodol i ymgeiswyr annibynnol, yn ogystal ag ystyried sut y pleidleisiodd etholwyr yn etholiadau 2021 a 2016 ac mewn etholiadau gwahanol ar ôl hynny, dylai meysydd allbwn hefyd roi ystyriaeth i dystiolaeth o gefnogaeth etholiadol gyfredol, fel unrhyw duedd gyson mewn polau piniwn yn ogystal ag amgylchiadau gwleidyddol sydd wedi newid.

Gellir rhoi'r un lefel isaf o sylw i ymgeiswyr annibynnol am etholiadau'r Maer â phleidiau gwleidyddol cymwys, os oes tystiolaeth o gefnogaeth etholiadol flaenorol a/neu gyfredol neu gyfiawnhad golygyddol priodol. Dylid ystyried

lefelau ychwanegol o ran sylw pan fydd rhaglenni'n canolbwyntio ar faterion lle gallai ymgeiswyr annibynnol gael safbwynt unigryw.

Dylai allbwn perthnasol roi ystyriaeth i'r cyd-destun gwleidyddol y mae ymgeiswyr yn sefyll: er enghraifft, lle bo ymgeisydd annibynnol yn cefnogi plaid wleidyddol, neu lle bo grŵp o ymgeiswyr annibynnol yn gweithredu gyda'i gilydd, boed ar fanifesto cyffredin ai peidio; yr amcan fydd sicrhau bod y gynulleidfa yn cael gwybodaeth glir a chywir a bod y pwys dyladwy yn cael ei roi ar y gwahanol safbwyntiau gwleidyddol.

Rhaid cymryd gofal i sicrhau nad oes unrhyw ymgeiswyr sydd â phroffil personol sy'n denu sylw'r newyddion yn cael sylw anghymesur a fyddai'n rhoi mantais annheg iddynt.

A3.5 Cyd-destun y gefnogaeth Etholiadol yn Awdurdod Llundain Fwyaf – gweler crynodeb Ofcom.

https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0029/279056/Election-Digest-2024.pdf

A4 Comisiynwyr Heddlu a Throseddau (Cymru gyfan a rhannau o Loegr)

A4.1 Sylw

Mae'r Atodiad hwn yn berthnasol i gynnwys ar gyfer Cymru a Lloegr (gan gynnwys deunydd DU-gyfan ac ar-lein) lle rhoddir unrhyw sylw i etholiadau Comisiynwyr Heddlu a Throseddau: drwyddi draw, mewn ardal heddlu unigol neu grŵp o ardaloedd yr heddlu.

Bydd y gynulleidfa'n cael ei chyfeirio, fel y bo'n briodol, a lle bo hynny'n bosibl, at restr lawn o bleidiau ac ymgeiswyr sy'n sefyll. Ar gyfer adroddiadau ar ôl cau'r enwebiadau lle nad yw pob ymgeisydd yn cael eu cynnwys, rhaid rhoi rhestr lawn o ymgeiswyr a phleidiau naill ai fel rhan o'r adroddiad, neu eu llunio ar-lein a chyfeirir atynt yn uniongyrchol.

A4.2 Pleidiau ac Ymgeiswyr

Y dystiolaeth o etholiadau blaenorol Comisiynwyr Heddlu a Throseddau yw nad ydynt o reidrwydd yn cael eu hymladd yn yr un ffordd ag etholiadau eraill. Nid yw pob plaid wleidyddol wedi mynd ati yn yr un ffordd (roedd rhai yn sefyll llai neu ddim ymgeiswyr) ac roedd ymgeiswyr annibynnol yn amlwg ac wedi derbyn cefnogaeth sylweddol. Roedd y blaendal uchel yn cyfyngu ar nifer yr ymgeiswyr. Ni chynhyrchodd pob plaid fanifestos cenedlaethol.

Wrth asesu gwahanol lefelau o sylw rhwng ymgeiswyr, felly, mae'r pwys a roddir ar wahanol fathau o etholiadau ar ôl hynny yn yr un ardaloedd yn debygol o fod yn brin. Yn yr un modd, i'r graddau y mae tystiolaeth o "gefnogaeth etholiadol gyfredol" yn gorwedd mewn polau piniwn yn bennaf, mae'r rhain yn debygol o fod o ddefnydd cyfyngedig ar gyfer ardaloedd unigol yr heddlu.

Ym mhob ardal, felly, bydd cynhyrchwyr cynnwys yn rhoi ystyriaeth i "gefnogaeth etholiadol flaenorol" – h.y. pan gynhaliwyd etholiadau Comisiynwyr

Heddlu a Throseddu ddiwethaf a phwy oedd yn sefyll ynddynt. Ond byddant hefyd yn ystyried natur etholiadau Comisiynwyr Heddlu a Throseddu, nifer yr ymgeiswyr a'r patrymau gwahanol o gefnogaeth etholiadol, er enghraifft, rhwng ymgeiswyr y pleidiau ac ymgeiswyr annibynnol (am y rheswm hwnnw, nid oes unrhyw wahaniaeth rhwng y canllawiau ar gyfer ymgeiswyr y pleidiau a'r ymgeiswyr annibynnol).

Gall cynhyrchwyr cynnwys ystyried tystiolaeth gadarn a gwrthrychol o "gefnogaeth etholiadol gyfredol" ac o unrhyw amgylchiadau gwleidyddol perthnasol wrth lunio barn am lefelau cymharol o sylw. Gallai'r math o amgylchiadau lle gallai ymgeiswyr gael llai o sylw (mewn eitem am ardal heddlu unigol) fod, er enghraifft, lle nad ydyn nhw wedi lansio manifesto lleol neu heb amlinellu polisiâu sy'n benodol i faterion heddlu a throseddu, neu lle maen nhw'n ymgyrchu, er enghraifft, ar un mater, neu'n bwriadu denu sylw at achos penodol neu fenter fasnachol, yn hytrach na bwriad go iawn o gael eu hethol. Serch hynny, dylai hwn fod yn brawf cadarn; mae cyngor penodol ar gael oddi wrth y Prif Gynghorydd, Gwleidyddiaeth.

Fel arall, gall ymgeiswyr yn yr un "etholaeth" - neu ardal yr heddlu - fel arfer ddisgwyl sylw tebyg i'w gilydd (ddim union yr un peth o reidrydd) ar draws cyfnod yr etholiad drwyddi draw mewn eitemau am yr ardal heddlu honno.

Rhaid i orsafoedd neu raglenni rhanbarthol a lleol sy'n cwmpasu mwy nag un o ardaloedd yr heddlu sicrhau didueddrwydd dyladwy (h.y. cymryd gofal bod y sylw a roddir i bleidiau neu ymgeiswyr mewn un ardal ddim yn creu annhegwch tuag at bleidiau neu ymgeiswyr mewn etholiad arall o fewn yr un ardal ddarlledu).

Dylai cynhyrchwyr cynnwys gymryd gofal hefyd i sicrhau nad yw'r sylw a roddir i etholiadau Comisiynwyr Heddlu a Throseddu yn achosi unrhyw annhegwch i ymgeiswyr mewn etholiadau llywodraeth leol (gweler uchod): rhaid cael didueddrwydd dyladwy yn y ddau etholiad.

Rhaid i raglenni rhwydwaith sy'n cynnwys eitemau sy'n ymdrin ag etholiadau Comisiynwyr Heddlu a Throseddu yn gyffredinol fod yn ofalus wrth sicrhau nad yw cynnwys cyfranwyr o bleidiau sydd ag ymgeiswyr yn sefyll mewn nifer neu'r holl etholaethau yn achosi annhegwch i ymgeiswyr eraill (e.e. ymgeiswyr annibynnol) sy'n sefyll fel unigolion mewn etholaeth.

Serch hynny, ar draws etholiadau Comisiynwyr Heddlu a Throseddu yn Lloegr, derbyniodd Llafur a'r Ceidwadwyr gefnogaeth etholiadol sylweddol; at hynny, yng Nghymru, derbyniodd Plaid Cymru gefnogaeth etholiadol sylweddol. Efallai ei fod yn briodol i'r pleidiau hyn dderbyn mwy o sylw mewn eitemau cyffredinol am yr etholiadau Comisiynwyr Heddlu a Throseddu ar draws Cymru a/neu Lloegr.

Fel arfer, dylai didueddrwydd dyladwy, ym mhob un o etholiadau Comisiynwyr Heddlu a Throseddu, gael ei gyflawni ym mhob eitem neu gyfres o eitemau (er enghraifft, rhaglen neu ar draws cyfres o raglenni). Gellir gwneud hynny ar draws cyfnod yr etholiad cyfan, ond mae'n rhaid cyfeirio'n glir ac yn amlwg, cyfeiriadau priodol at y manylion llawn ar y wefan a rhoi sylw dyladwy i sicrhau

teguch (er enghraifft, amserlennu cyfweiliadau yn briodol ar wahanol adegau o'r dydd).

A4.3 Cyd-destun y gefnogaeth Etholiadol yn etholiadau Comisiynwyr Heddlu a Throsedd yng Nghymru a Lloegr – gweler crynodeb Ofcom.

https://www.ofcom.org.uk/data/assets/pdf_file/0029/279056/Election-Digest-2024.pdf